

# KUTSESTANDARD

## Trükiste järeltöölusseadmete operaator, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

| Kutsenimetetus                                 | Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Trükiste järeltöölusseadmete operaator, tase 4 | 4                                           |

### A-osa KUTSEKIRJELDUS

#### A.1 Töö kirjeldus

Trükiste järeltöölusseadmete operaator, tase 4 on oskustöötaja, kelle peamine tööülesanne on trükiste järeltöötlemine. Järeltöötlemise protsessi kuuluvad: köitmine (sh õmblemine, traatimine, liimimine), stantsimine, lõikamine, liimimine, lakkimine, numereerimine, perforatsioon, adresseerimine, liitmine, pakendamine, lamineerimine, augustamine ja ladustamine. Trükiste järeltöötledajad töötavad perioodika-, raamatu-, pakendi- ja reklaamtrükikodades.

Ta jälgib ja kontrollib pidevalt kogu trükiste järeltöölusprotsessi, tema kohustuste hulka võib kuuluda järeltöölusseadmete hooldamine: puhastamine, seadmete töökorras hoidmiseks vajalike kulumaterjalide regulaarne vahetamine ja lisamine, sellega seotud arvestuse pidamine jms. Järeltöötlemise kõrval on trükiste järeltöölusseadmete operaatori tööülesandeks järeltööluseks vajaminevate materjalide ettevalmistamine. Trükiste järeltöölusseadmete operaatori töö eeldab täpsust ja pühendumist ning keerulise seadmepargi käsitsemis- ja hooldusoskust. Tema töös on tähtis tootmise eripärast tingitud tööülesannete täpne tõlgendamine ja täitmine, töö planeerimine, töövahendite ratsionaalne ja keskkonnaohutu kasutamine.

Kuigi oma põhiloomult on trükiste järeltöölusseadmete operaatori töö individuaalne peab ta kogu tootmisprotsessi vältel olema valmis koostööks teiste meeskonnaliikmetega.

Trükiste järeltöölusseadmete operaator peab olema valmis ennast pidevalt arendama ja koolitama, et tulla toime areneva tehnoloogiaga, uute seadmete ja töövõtetega.

#### A.2 Tööosad

##### A.2.1 Trükiste järeltöölusprotsessi ettevalmistamine

1. Oma tegevuse planeerimine.
2. Järeltöölusmasina korrasoleku kontrollimine.
3. Järeltöölusprotsessi ettevalmistamine.

##### A.2.2 Trükiste järeltöötlemine

1. Töötamine trükiste järeltöölusseadmetel.
2. Toodangu kvaliteedi tagamine.
3. Trükiste järeltöölusseadmete hooldamine.
4. Toodangu märgistamine, pakendamine, transportimine ja ladustamine .
5. Dokumentatsiooni täitmine.

#### A.3 Töö keskkond ja eripära

Trükiste järeltöölusseadmete operaatori töökeskkonnas võivad esineda riskitegurid: müra, töötamine öösel, vibratsioon ja tolmu. Oma igapäevatoos puutub trükiste järeltöötledaja kokku ainetega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat. Töö eripära nõuab head stressitaluvust, füüsilist vastupidavust ning valmisolekut töötada öösel, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel. Sel kutsealal töötaja peab olema valmis pidevaks füüsiliseks pingutuseks (raskuste teisaldamiseks).

#### A.4 Töövahendid

Trükiste järeltöölusmasinad ja –seadmed nt köiteseadmed, voltimisseadmed, paberilõikur jm.

#### A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori töö eeldab süsteemsust, iseseisvust, vastutus- (täpsust, korrektsust, usaldatavust, kohusetunnet, enesedistsipliini), otsustus-, õppimis- ja arenemisvõimet, pinget ja stressitaluvust ning suhtlemis- ja koostöövalmidust.

#### A.6 Kutsealane ettevalmistus

Trükiste järeltöötlusseadmete operaatori kutseoskused on enamasti omandatud töökohal või kutse- või täiendusõppes.

#### A.7 Enamlevinud ametinimetused

Järeltöötaja, operaator-seadistaja, köitja, operaator-tehnik.

### B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

#### B.1 Kutse struktuur

Trükiste järeltöötlusseadmete operaator, tase 4 kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1 – B.2.3 tõendamine.

#### B.2 Kompetentsid

### KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

| B.2.1 Trükiste järeltöötlusprotsessi ettevalmistamine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | EKR tase 4 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Planeerib oma tegevust vastavalt ettevõtte töökorraldusele ning konkreetsele tellimusele ja töökäsule.</li> <li>Kontrollib järeltöötlusmasina korrasolekut ja seadistab selle vastavalt tellimusele.</li> <li>Toimetab kohale pooltoodangu ja vajalikud materjalid ning valmistab materjalid ette järeltöötlemiseks, hinnates pooltoodangu kvaliteeti, järeltöödeldavust ja materjalikulu.</li> </ol> <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>trükiste järeltöötlusprotsessis kasutatavad materjalid (nt paberid, kartongid, liimid, lakid, laminaadid, fooliumid, köitematerjalid jt) ja nende omadused;</li> <li>järeltöötlemisseadmed (nt paberi lõikurid, köiteliinid, voltimis-, stantsimis-, lakkimis-, pakkimisseadmed jt), nende liigid ja kasutamise ning hooldamise põhimõtted;</li> <li>pooltoodangu kvaliteedikriteeriumid.</li> </ol>                                                                                   |            |
| B.2.2 Trükiste järeltöötlemine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | EKR tase 4 |
| <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Töötab trükiste järeltöötlusseadmel, kontrollides järeltöötlusprotsessi ja trükiste kvaliteeti, arvestades ettevõtte kvaliteedinõudeid, võimalusel võrdleb näidisega.</li> <li>Korrigeerib masina seadistust, tagades toodangu ühtlase kvaliteedi kogu järeltöötlusprotsessi vältel.</li> <li>Puhastab trükiste järeltöötlemismasina ja selle osad, arvestades masina tüüpi ja tööohutuse nõudeid.</li> <li>Märgistab, pakendab, transpordib ja ladustab toodangu vastavalt trükikoja nõudmistele ja töökorraldusele.</li> <li>Täidab vajaliku dokumentatsiooni vastavalt töökorraldusele.</li> </ol> <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>trükiste järeltöötlemise kvaliteedikriteeriumid;</li> <li>järeltöötlemisseadmed (nt paberi lõikurid, köiteliinid, voltimis-, stantsimis-, lakkimis-, pakkimisseadmed jt), nende liigid ja kasutamise ning hooldamise põhimõtted;</li> <li>järeltöötlemisprotsessi meetodid.</li> </ol> |            |

## KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

| B.2.3 Trükiste järeltööluseseadmete operaator, tase 4 kutset läbiv kompetents                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | EKR tase 4 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Järgib töötervishoiu, -keskkonna ja ohutuse (sh isikukaitsevahendite kasutamine, riskide hindamine jms) ning tuleohutuse nõudeid töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, tööprotsessis ja töökoha korrastamisel.</li> <li>Mõistab trükitööstuse eripära, trükiste tootmise protsessi ja oma rolli selles ning osaleb meeskonnatöös.</li> <li>Järgib ettevõttes kehtestatud töökorraldust ja kvaliteedinõudeid.</li> <li>Täidab kõiki tööülesandeid vastutustundlikult, kontrollib oma emotsioone ja väljendusviisi ka keerulistes olukordades; on võimeline töötama tulemuslikult pingelises olukorras, talub kriitikat ning küsib ja annab oma tegevuse kohta tagasisidet.</li> <li>Kasutab kaasaegseid infotehnoloogilisi vahendeid ja tarkvara oma tööloigu piires.</li> <li>Õpib ja omandab uued tööülesanded, meetodid ning tehnikad.</li> </ol> |            |
| <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>töötervishoiu ja tööohutuse nõuded;</li> <li>keskkonnoaohutus ning jäätmeäitluspõhimõtted ja -nõuded;</li> <li>kutsealaga seonduvate õigusaktide nõuded;</li> <li>meeskonnatöö alused;</li> <li>trükiste kvaliteedihajamise põhimõtted.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |            |
| <p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |            |

## C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

| C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile |                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Kutsestandardi tähis kutseregistris                                                        | 24-05102023-2.4/7k                                                                                        |
| 2. Kutsestandardi koostajad                                                                   | Külli Tammes, Eesti Trükitööstuse Liit<br>Marko Levin, Tallinna Polütehnikum<br>Merle Okas, Kroonpress AS |
| 3. Kutsestandardi kinnitaja                                                                   | Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu                                                              |
| 4. Kutsenõukogu otsuse number                                                                 | 28                                                                                                        |
| 5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev                                                                | 05.10.2023                                                                                                |
| 6. Kutsestandard kehtib kuni                                                                  | 04.10.2026                                                                                                |
| 7. Kutsestandardi versiooni number                                                            | 7                                                                                                         |
| 8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)                                                  | 7323 Trükiste järeltöötajad                                                                               |
| 9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)                                           | 4                                                                                                         |
| C.2 Kutsenimetus võõrkeeles                                                                   |                                                                                                           |
| Inglise keeles                                                                                | Postpress operator, level 4                                                                               |
| Soome keeles                                                                                  | Jälkikäsittelykoneenhoitaja                                                                               |
| C.3 Lisad                                                                                     |                                                                                                           |